Armoa ja iloa ihmisille
Evankelinen lähetysyhdistys – ELY ry

Kun uusia ovia avautuu

Kuvassa oikealta: Nicolas Junior Bakajika pääsi juuri tutkintavankeudesta vapaaksi ja hänet katsottiin syyttömäksi vääriin syytoksiin. Lea Saar, Nicolas Bakajika, Joona ja Martti Toivanen.

Tervehdys, rakkaat ystävät,

Kuluneen kevään aikana sain jälleen matkustaa Sambiaan tapaamaan yhteistyökumppaneitamme, opettajia, kirkon työntekijöitä ja opiskelijoita. Matkan aikana oli monia rohkaisevia kohtaamisia, mutta samalla sain nähdä myös niitä haasteita, joiden keskellä paikalliset kristityt elävät ja tekevät työtään.

Jotkut teistä saattavat muistaa, että Sambiassa toimii Kongon ja Sambian rajat ylittävä Afrikan evankelisluterilainen kirkko, Lutheran Evangelical Church in Africa. Tämä kirkko on ollut syvässä kriisissä vuodesta 2015 lähtien, jolloin se ajautui skismaan sisäisten valtataistelujen seurauksena. ELYn työntekijät ovat seuranneet tilannetta vuosien ajan ja rukoilleet sovinnon sekä kirkon eheytymisen puolesta.

Tällaiset kirkolliset ristiriidat herättävät samalla laajemman teologisen kysymyksen kirkon ykseydestä ja auktoriteetista. Luterilaiset tunnustuskirjat eivät nimittäin määrittele kirkkoa ensisijaisesti apostolisen perimän tai paavin auktoriteetin kautta, vaan korostavat kirkon luonnetta tapahtumana, jossa evankeliumi puhtaasti julistetaan ja sakramentit Kristuksen asetuksen mukaisesti toimitetaan. Augsburgin tunnustuksen mukaan kirkko on "pyhien yhteisö, jossa evankeliumi puhtaasti julistetaan ja sakramentit oikein toimitetaan".

Tämän kirkko-opillisen lähtökohdan valossa voidaan hyödyntää tunnetun politiikan filosofin Carl Schmittin (1888-1985) esittämää kysymystä poliittisesta suvereniteetista. Schmitt tarkasteli poliittisen järjestyksen perustaa kysymällä, kuka tekee lopulliset poliittiset päätökset silloin, kun normaalit menettelytavat eivät enää toimi. Toisin sanoen: kuka ratkaisee poikkeustilanteen?

Sama kysymys voidaan esittää myös kirkollisen kriisin yhteydessä. Kuka ratkaisee kiistan silloin, kun piispat, seurakunnat tai kirkolliset johtajat ovat syvästi erimielisiä? Kenen ääni on lopullisesti ratkaiseva?

Luterilainen vastaus eroaa roomalaiskatolisesta ratkaisusta. Tunnustuskirjojen mukaan kirkon korkein auktoriteetti ei ole yksittäinen piispa, paavi tai kirkollinen hallintoelin, vaan apostolinen perimä, eli itse evankeliumi. Kirkon johtajien tehtävänä on olla tämän evankeliumin palvelijoita, ei sen yläpuolella olevia hallitsijoita. Tästä periaatteesta seuraa vahva suoja vallan keskittämistä vastaan, mutta samalla myös pysyvä kysymys siitä, kuka tulkitsee uskollisimmin apostolista opetusta muuttuvassa maailmassa taikka kriisitilanteissa.

On kiinnostavaa, ettei Philipp Melanchthon, yksi luterilaisten tunnustuskirjojen luomisprosessiin osallistuneista keskeisistä teologeista, vastustanut paavia sinänsä. Kirjoituksessaan Paavin valta ja johtoasema (*Tractatus de potestate et primatu papae*) hän toteaa, että mikäli paavi sallisi

evankeliumin puhtaan julistamisen, luterilaiset voisivat rakkauden ja kirkollisen järjestyksen vuoksi hyväksyä hänelle erityisen johtoaseman. Vaikka Melanchthon kritisoi paavin valta-asemaa, hän lisäsi vuonna 1937 allekirjoitukseensa seuraavan myönnytyksen:

"*Me voisimme myös tunnustaa paaville esimiesaseman yli muiden piispojen, mikäli hän sallisi evankeliumin. Tämä esimiesasema voisi perustua joko inhimilliseen oikeuteen tai myös jumalalliseen oikeuteen, jotta kirkon ykseys säilyisi.*"

Melanchthonin mukaan ongelmana ei siis ollut kirkollinen johtajuus sinänsä, vaan vaatimus siitä, että paavilla olisi Kristuksen asettama maailmanlaajuinen ja erehtymätön valta koko kirkkoon. Hänen mukaansa kirkon ykseyden perusta ei ole yhden piispan erityisvalta, vaan yhteinen usko apostoliseen evankeliumiin.

Tämä periaate on sekä luterilaisen kirkko-opin vahvuus että sen heikkous. Se muistuttaa, ettei kirkko viime kädessä elä hallinnollisesta yhtenäisyydestä vaan Jumalan sanasta. Samalla se jättää

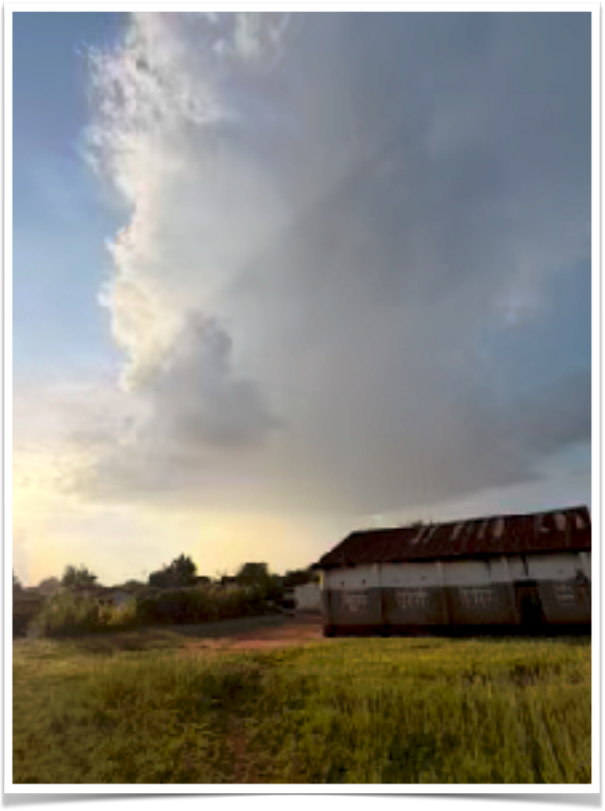

Kuvissa ylhäällä: LECA kirkon väkeä Pohjois-Sambiassa, Ndolassa.

Oikealla ja vasemmalla: Martti saarnaa ja Lea Saar opettaa sovinnosta parisuhteen palikoiden avulla.

avoimeksi kysymyksen siitä, miten syvät kirkolliset ristiriidat ratkaistaan tilanteessa, jossa osapuolet ovat eri mieltä siitä, mitä uskollisuus apostoliselle evankeliumille käytännössä tarkoittaa. Juuri tällaisissa tilanteissa kirkon kutsu keskinäiseen kuuntelemiseen, rukoukseen ja sovintoon korostuu erityisellä tavalla.

Kuvassa: Sadepilviä Sambian pohjoisrajalla.

Me emme lähetysjärjestönä voi sanella kenellekään, mitä uskollisuus evankeliumille tarkoittaa heidän tilanteessaan. Tämän kevään seminaarimatkan aiheena oli erityisellä tavalla kutsu sovintoon. Järjestimme yhdessä kaksi seminaaria, joihin osallistui pastoreita, evankelistoja ja muita seurakuntien vastuunkantajia Lusakassa sekä Kongon rajan lähellä Ndolassa. Mukana oli minun lisäkseni työntekijämme Lea Saar sekä vapaaehtoisena isäni Martti ja pyrimme seminaarien ja luentojen kautta rohkasemaan kuulijoita pohtimaan anteeksiannon ja sovinnon tärkeyttä Kristuksen kirkon yhteydelle. Tiedämme, että paikalliset kristityt kärsivät kirkon sisäisten jännitteiden takia ja suremme sitä, että heidän on niin vaikea rakentaa sovintoa.

Mieleeni nousee Jeesuksen vaikea opetus anteeksiantamuksesta: Ja kun seisotte rukoilemassa, antakaa anteeksi kaikki mitä teillä on jotakuta vastaan. Silloin myös teidän Isänne, joka on taivaissa, antaa teille rikkomuksenne anteeksi. Jos te ette anna anteeksi, ei teidän taivaallinen Isännekään anna anteeksi teidän rikkomuksianne. - Markus 11:25. On mahdotonta pakottaa ketään antamaan anteeksi, mutta totuus on, että vasta anteeksiantamuksen kautta ihminen pääsee sisäisesti vapaaksi.

Erityisen mieleenpainuvia olivat keskustelut, joissa osallistujat kertoivat oman työnsä haasteista. Useat pastorit työskentelevät alueilla, joissa seurakunnat ovat pieniä ja voimavarat niukat. Samalla he kohtaavat ihmisiä, joiden elämässä on paljon köyhyyttä, perheongelmia ja erilaisia ristiriitoja. Moni osallistuja kertoi Lea Saaren luentojen keskusteluhetkissä kaipaavansa erityisesti lisää koulutusta sielunhoidossa ja konfliktien ratkaisemisessa.

Yksi konkreettinen ilo oli myös Suomesta tuotujen tietokoneiden ja projektorin luovuttaminen TEDITE-koululle. Tuontiverot Sambiassa tekevät tietoteknisistä laitteista kalliita, joten laitteiden hankinta Suomesta koulua varten on järkevää. Monille opiskelijoille tietotekniikan osaaminen avaa mahdollisuuksia työllistyä ja rakentaa parempaa tulevaisuutta.

Neuvotteluja uuden yhteistyön aloittamiseksi

LECA kirkon skisman tähden olemme ELYssä jo pitkään toivoneet löytävämme Sambiasta yhteistyökumppaniksemme ehjän kirkon. Matkan aikana otin aikaa keskustella mahdollisesta yhteistyöstä Sambian evankelisluterilaisen kirkon (ELCZa) johtajien kanssa. Nämä tapaamiset olivat erittäin rohkaisevia ja uskon, että löydämme vision yhteiselle työlle. Kirkon johto ilmaisi kiinnostuksensa erityisesti koulutusyhteistyöhön, jolla voitaisiin vahvistaa sekä papiston että maallikkojen osaamista. Rukoilemme yhdessä, että voimme aloittaa yhteisen työn ja laajentaa lähetystyötä Sambiassa.

Armoa ja iloa ihmisille
Evankelinen lähetysyhdistys – ELY ry

Sain matkan aikana myös mahdollisuuden keskustella Eteläisen Afrikan luterilaisten kirkkojen yhteisön (LUCSAn) pääsihteerin, Lilana Kasparin kanssa. Hän kertoi, että vaikka verkoston kautta tehdään hyvää työtä, usein käy niin että yhteisön koulutuksiin osallistuvat henkilöt eivät saa mahdollisuutta jakaa saamaansa tietotaitoa eteenpäin. Toivon, että kasvavan työn kautta voimme tukea Sambiassa myös LUCSAn työtä, verkostoitua ja oppia tuntemaan paikallisten kirkkojen tarpeita kokonaisvaltaisemmin.

Palatessani kotiin mieleeni jäi erityisesti ajatus siitä, kuinka Jumala tekee työtään hiljaisesti askel kerrallaan. Harvoin näemme suuria läpimurtoja hetkessä, mutta uskon vakaasti, että Jumala avaa oikean oven oikeaan aikaan, kuten Jeesuksen ilmoituksessa Johannekselle sanotaan:

Filadelfian seurakunnan enkelille kirjoita: ”Näin sanoo Pyhä ja Tosi, Daavidin avaimen haltija, hän, jonka avaamaa ovea ei kukaan sulje, hän, jonka sulkemaa ovea ei kukaan avaa: Minä tiedän sinun tekosi. Edessäsi on nyt avoin ovi, minä olen sen avannut, eikä kukaan voi sitä sulkea. Sinun voimasi ovat vähäiset, mutta sinä olet ottanut sanani varteen etkä ole kieltänyt nimeäni.” Ilm 3:8,9.

Näen työssäni uskollisia työntekijöitä, pieniä askelia eteenpäin, uusia yhteyksiä ja ihmisiä, joiden elämässä toivo kantaa hedelmää. Kiitos, että mahdollistatte tämän työn rukouksillanne ja lahjoillanne. Vaikka välimatka Suomen ja Sambian välillä on pitkä, olemme yhdessä mukana samassa tehtävässä.

Rukousaiheita:

- TEDITE-koulun opiskelijoiden ja henkilökunnan puolesta
- uusien yhteistyömahdollisuuksien puolesta Sambiassa
- paikallisten pastorien ja evankelistojen jaksamisen puolesta ja anteeksiannon puolesta
- viisautta tuleviin päätöksiin ja suunnitelmiin

"Älkäämme väsykö tekemästä hyvää, sillä aikanaan saamme niittää, jos emme lannistu." (Gal. 6:9)

Kuvassa: Lusakassa valmistuu pian ELCZa kirkolle uusi ja kaunis kirkkotila.

Siunauksin,

Joona Toivanen

Joona Toivanen, Lähetysjohtaja/ Mission director

Puhelin:	+358 44 248 7229
Sähköposti:	joona.toivanen@evankeliset.net
Tukitili:	IBAN FI28 5114 0220 0343 69
Viitenumero:	24 12434
tai tilisiirron viestikenttään:	Joona ja oma seurakuntasi